

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-1290/2024. számú ügyben
a mozgásában korlátozott adós járművének végrehajtás alóli
mentessége érvényesíthetőségével és
egy végrehajtási eljárás terjedelmével összefüggésben

Előadó: dr. Vecsera Judit

Érintett szerv: önálló bírósági végrehajtó

2024.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-1290/2024. számú ügyben
(Előzmény ügyek: AJB-367/2022., AJB-6016/2021.)**

Előadó: dr. Vecsera Judit

Az eljárás megindítása

Egy fogyatékossgal élő magánszemély (a továbbiakban: panaszos) fordult panasszal a Hivatalomhoz, mert egy önálló bírósági végrehajtó a tulajdonát képező személygépkocsi értékesítés érdekében történő beszállítására hívta fel.

A panaszos több olyan okot is megjelölt, amelyek fennállása megítélése szerint kizárta a gépjármű lefoglalhatóságát a végrehajtási eljárásban.

A beadvány alapján felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelme, illetve közvetlen veszélyének a gyanúja, illetve figyelemmel arra is, hogy a fogyatékossgal élők alapvető jogainak védelme kiemelt feladatköröm, ezért megkereséssel éltem az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtó (a továbbiakban: Végrehajtó), valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (a továbbiakban: MBVK) hivatalvezetője felé.

Megállapításaimat, valamint a feltárt alapjogi visszásság orvoslása érdekében megfogalmazott intézkedéseimet jelentésben foglalom össze.

Az érintett alapvető jog, alkotmányos államcél, alkotmányos alapelv

- az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás: *„Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”* [Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdés];
- a hátrányos helyzetű csoportok védelme: *„Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”* [Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdés];
- a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés];
- a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangja: *„Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”* [Alaptörvény Q) cikk (2)-(3) bekezdés].

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.);
- a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett, a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény (a továbbiakban: CRPD);
- A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (a továbbiakban: Vűsz.).

A megállapított tényállás

1. A beadvány

A panaszos a beadványában több szempontból is sérelmezte, hogy a Végrehajtó arra hívta fel, hogy a korábbiakban lefoglalt személygépjárművét legkésőbb 2023.június 29-éig értékesítés céljából szállítsa be a végrehajtói irodába. Egyrészt a panaszos rokkantnyugdíjas, a lábát műtötték és kezelésekre jár, a gépjárműre – egyéb családi okok mellett – emiatt is szüksége van. Másrészt a panaszos a gépjármű árverését indokolatlannak tartja. Ezzel összefüggésben hivatkozott egy 2023. június 1-jén kelt bírósági végzésre, amelynek indokolása kitért a következő bírói véleményre: az adós „ezen eljárásban fennálló tartozása mindösszesen 77.943 Ft, mely nem alapozza meg egy 4.300.000 Ft becsértékű gépjármű árverését.” A panaszos utalt arra is, hogy a végrehajtást kérővel szemben használati díj jogcímen fennálló tartozása álláspontja szerint letiltás útján már teljesült.

A panaszos korábban egy másik (finanszírozási szerződésből eredő tartozással kapcsolatos) végrehajtási eljárással összefüggésben már kérte a segítséget. Az akkori beadványával kapcsolatban a Végrehajtó megkeresése alapján alapjogi visszasság megállapítására okot adó körülmény nem merült fel, erről a panaszos már tájékoztatást kapott.

A jelen jelentés a panaszos újabb beadványa kapcsán az utóbb fogyanatosított, valamint egyéb végrehajtási eljárásokban végzett végrehajtási cselekményeket érinti.

2. A Végrehajtó újabb beadvány nyomán küldött megkeresésre adott első válasza

A Végrehajtó újabb beadvány nyomán küldött megkeresésemre adott első válasza alapján a panaszossal szemben összesen *három végrehajtási eljárás volt folyamatban*. A korábbi beadványból ismert *finanszírozási szerződésből eredő* tartozás végrehajtási eljárása még nem zárult le. Emellett a panaszos által az újabb beadványban teljesítettként állított, *használati díj* jogcímen indított végrehajtás is folyamatban volt még. Harmadikként egy lényegesen nagyobb összegű *többlethasználati díj* behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárás is indult utóbb a panaszossal szemben.¹ A jelentés további részében az egyes végrehajtási eljárásokat az imént alkalmazott megjelölésekkel azonosítom.

A Végrehajtó a válaszában mindenekelőtt megerősítette, hogy továbbra is fenntartja a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásában korábban adott válaszát.

A Végrehajtó a személygépkocsi végrehajtás alóli mentesíthetőségének igazolása (2.1.), az egyes eljárásokban a fokozatosság alapelveinek érvényesítése (2.2.), valamint az eljárások terjedelme (2.3.) tekintetében részletes válasz adott az alábbiak szerint.

2.1. A panaszos számos (joghatályos nyilatkozatnak nem minősülő) beadványt küldött e-mailben, amelyek többségében arra is hivatkozott, hogy egészségi állapota és édesanyja szállítása miatt szüksége van a gépjárműre. A panaszos egy alkalommal sem csatolta az e-mailjéhez a közlekedőképességének minősítéséről kiadott, a közlekedőképességében súlyosan akadályozott személy állapotát igazoló hatályos szakvélemény másolatát, sem a fogyatékosági támogatás alapjául szolgáló, a súlyos fogyatékosagra vonatkozó, hatályos szakhatósági állásfoglalás, szakvélemény másolatát.

---

¹ A használati díj jogcímen indított végrehajtás 2013-ban indult 294.750 forint és járulékai behajtása érdekében. A finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárása 2018-ban indult 170.000 forint és járulékai behajtása érdekében. A többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárást a panaszos tulajdonát is képező ingatlan tulajdonostársai indították 2022-ben összesen 7.225.000 forint és járulékai behajtása érdekében.

A Végrehajtó ennek ellenére a panaszos valamennyi nem joghatályos iratát beterveztette a bíróságra, figyelemmel a Vht. 90. § (1) bekezdésének *i*) pontjára² és a bírói gyakorlatra, amely szerint „[h]a az adós azt sérelmezi, hogy a végrehajtó a törvény erejénél fogva mentes vagyontárgyakat foglalt le, a végrehajtó jogsértő intézkedése kizárólag a végrehajtási eljárás során, a végrehajtás foganatosításával kapcsolatos kifogás útján orvosolható”.³

A Végrehajtó válaszában kiemelte, hogy a panaszos 2023.03.16-án „ellentmondás” tárgyú e-mailt küldött a Végrehajtónak. Ennek tárgyaként két végrehajtói intézkedést jelölt meg szám szerint: a gépjármű tárolási helyének bejelentésére való felhívást és a gépjármű újabb, a használati díj jogcímén indított végrehajtásban 2023.03.10-ével történt lefoglalását. Ebben az e-mailben a panaszos az egyes végrehajtási eljárások kapcsán nyilatkozott, valamint arról tájékoztatta a Végrehajtót, hogy az édesanyja ellátása és a saját egészségügyi állapota miatt létfontosságú számára az autó. Ezt az e-mailt a Végrehajtó a bíróság felé beterveztette. Azt a bíróság nem joghatályos kérelemként nem benyújtottnak tekintette, annak nyomán nem járhatott el, a bíróság minderről tájékoztatta a panaszost.⁴

A panaszos e tárgyban közvetlenül a bíróság felé is nyújtott be kérelmet, amelyet a bíróság a végrehajtás felfüggesztése és megszüntetése iránti kérelemként értékelt. Ezt a kérelmet a bíróság elutasította.⁵ A bíróság utóbbi végzésének indokolásában a panaszos egészségi állapotára utaló információ nem szerepel, mindössze annyit jegyzett meg a bíróság, hogy „a gépjármű lefoglalásával kapcsolatban árverésig történő használatot nem kért adós”.

2.2. A végrehajtás fokozatossága kérdésében a Végrehajtó a következő tájékoztatást adta.

A Végrehajtó 2023. június 7-én hívta fel a panaszost arra, hogy a gépjárművet 2023. június 29-ig szállítsa be a végrehajtói iroda székhelyére. A gépjárművet korábban már mindhárom végrehajtási eljárásban lefoglalta⁶ a Végrehajtó. A becsértéket 4.300.000 forintban állapította meg.

A beszállításra történő felhívást megelőzően az alábbiak történtek az egyes végrehajtási eljárásokban a panaszos jövedelmének és bankszámlájának végrehajtás alá vonása érdekében.

A használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárásban a szolgálati helyen korábban eljáró végrehajtó letiltást adott ki a panaszos rokkantsági ellátására. A letiltás eredményeként 2017. március és 2022. december között 382.850 forint összegben térülés történt (344.218 forint a végrehajtást kérő, 37.632 forint a végrehajtói iroda, 1.000 forint az MBVK részére). Ezt követően a Vht. módosítása következtében a jövedelem mentességére vonatkozó sávhatárok emelkedtek, emiatt a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (a továbbiakban: NYUFIG) 2023. január 23-án kelt levelében arról tájékoztatta a Végrehajtót, hogy a panaszos ellátására – annak összege miatt – a továbbiakban levonás nem teljesíthető.

A finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásában 2019-ben kiadott letiltást a NYUFIG előjegyezte, de a levonásokat a panaszos más tartozásai miatt megkezdeni nem tudta. Az említett jogszabályváltozás miatt a NYUFIG a korábban előjegyzett letiltást a 2023.január 23-án kelt értesítése szerint törölte.

---

² A Végrehajtó a válaszában a Vht. 89. § (1) bekezdésének *i*) pontját jelölte meg, azonban a hivatkozott mentességi szabályt a 90. § (1) bekezdésének *i*) pontja tartalmazza, amelynek értelmében mentes a végrehajtás alól „a mozgásában korlátozott adós gépjárműve”.

³ A Végrehajtó a válaszában ezen részében a Legfelsőbb Bíróság Pfv. I. 21.419/2005 számú döntésére hivatkozott, amelynek EBH2006. 1416., BH2007. 15. számon ismert elvi megállapítását idézte a levelében.

⁴ Ld. finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásában hozott 2023.03.24-i végzés.

⁵ Ld. a használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárásban hozott 2023.06.01-i végzés.

⁶ A finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásában 2021.09.13-án, a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban 2023.02.14-én, a használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárásban 2023.03.10-én foglalta le a gépjárművet a Végrehajtó.

A többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban 2023. február 13-án⁷ a Végrehajtó letiltás adott ki a panaszos munkáltatója felé. A munkáltató 2023. február 24-én arról a tájékoztatta a Végrehajtót, hogy a panaszos munkabére – annak összege miatt – mentes a végrehajtás alól.

A panaszos esetleges bankszámlaszámának felkutatása iránt mindhárom eljárásban külön-külön többször is történt megkeresés, egy alkalom kivételével a megkeresések nem vezettek eredményre. A fellelt bankszámlára egy alkalommal inkasszót adott ki a Végrehajtó, de a számláról nem folyt be összeg. A Végrehajtó kiemelte, hogy az ügyészség tájékoztatása szerint ezen inkasszó törvényességével kapcsolatban a panaszos 2021-ben ügyészi intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, azonban az ügyészi döntésről nincs tudomása.

Mindezek tehát megelőzték azt az intézkedést, hogy a Végrehajtó felhívta a panaszost a gépjármű beszállítására. A gépjármű beszállításra való felhívás napján (2023.június 7.) a panaszosnak a három végrehajtási eljárásban összesen 10.444.858 forint tartozása állt fenn aktuálisan.⁸ A felhívás napján letiltás nem volt foganatosítható, a panaszos bankszámlaszámmal nem rendelkezett, és a részéről önkéntes teljesítésre irányuló szándék kifejezetten nem mutatkozott a Végrehajtó válaszában foglaltak szerint.

A Végrehajtó tisztázta, hogy a panaszos által hivatkozott bírói vélemény – amely szerint az adós „ezen eljárásban fennálló tartozása mindösszesen 77.943 Ft, mely nem alapozza meg egy 4.300.000 Ft becsértékű gépjármű árverését” – a használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárás ügyben kelt, azonban a panaszosnak – a fentiek szerint – további két, tartozást mutató ügye van folyamatban.

A szóban forgó gépjármű esetleges árverése kapcsán a Végrehajtó arról tájékoztattott, hogy értékesítésre a részemre küldött válaszig nem került sor. A gépjármű árverését a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásának végrehajtást kérője kérte, a beszállításra való felhívás ezen végrehajtási eljárás ügyszáma alatt történt. A felhívást a panaszos helyettes átvevő (élettárs) útján 2023. június 26-án átvette, azonban *a gépjárművet nem szállította be a végrehajtói iroda címére.* Ennek okán a Végrehajtó kezdeményezésére a bíróság 2023. július 10-én kelt végzésben – a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárással összefüggésben – 100.000 forint rendbírságot szabott ki a panaszossal szemben.

Mindezen intézkedések mellett a Végrehajtó a panaszos lakóingatlanát is végrehajtás alá vonta. A panaszos Gy. település Gy. úton lévő ingatlanában (a továbbiakban: Gy. ingatlan) fennálló $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányad vonatkozásában 2023. július 11-én megállapította a becsértéket. A 2023. augusztus 30-án kiírt árverés 2023. november 28-án eredményes lett, az ingatlan vételára 8.400.000 forint volt. Az árverés nyertese a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárás végrehajtást kérője lett, aki az árverezett ingatlanban korábban is már társtulajdonos volt. A 2023. december 5-én készült felosztási terv szerint a Gy. ingatlan árverezéséből befolyt összegből mindhárom végrehajtási eljárás vonatkozásában történt elszámolás.

Az ingatlan árveréséből befolyt összeg felosztásának és a panaszos mindhárom ügyben aktuálisan fennálló tartozásának ismeretében a Végrehajtó a gépjármű ügyében ismét intézkedett. A felkutatás érdekében 2024. február 23-án helyszíni eljárást folytatott le a panaszos lakcímén, amely napon a panaszos összes tartozása 2.775.988 forint volt. Ez az eljárás eredménytelen volt. 2024. március 12-én a Végrehajtó megkereste a rendőrséget, a

---

⁷ A válaszban a Végrehajtó 2024.02.13-án jelölte meg a letiltás kiadása napjaként, azonban a letiltás iratszama és a válasz szöveggörnyezete arra utal, hogy ténylegesen egy évvel korábban, 2023.02.13-án adta ki az említett letiltást.

⁸ A használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárásban 77.880 forint, a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásban 756.222 forint, a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban 9.610.756 forint.

rendőrségnek a gépjármű felkutatása érdekében folytatott eljárása szintén eredménytelenül végződött a 2024. március 24-én kelt jelentés szerint.

További intézkedésként mindezeket követően 2024. március 19-én a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásában a Végrehajtó letiltás adott ki a panaszos munkáltatója felé. A munkáltató 2024. március 28-án arról tájékoztatta a Végrehajtót, hogy a panaszos munkabére – annak összege miatt – mentes a végrehajtás alól, emellett a panaszos tartós távolléten van, levonást nem tudja teljesíteni.

Mindezek eredményeként a Végrehajtó első válaszában időpontjában (2024. április 19.) a panaszosnak a három végrehajtási eljárásban összesen 2.825.216 forint tartozása állt fenn aktuálisan.⁹

A Végrehajtó álláspontja szerint a fentiekre figyelemmel a fokozatosság elvének figyelembevételével a panaszos gépjárműve vonatkozásában is szükséges az árverésen történő értékesítés, tekintettel arra, hogy a jövedelmére kiadott letiltás foganatosítását a munkáltató megkezdni nem tudta, a panaszos bankszámlaszámmal nem rendelkezett, és a lefolytatott helyszíni eljárás sem vezetett eredményre, szögezte le a Végrehajtó.

2.3. A végrehajtás terjedelmét illetően a Végrehajtó mindhárom végrehajtási eljárás tekintetében úgy nyilatkozott, hogy az egyes végrehajtást kérők a panaszos bárhol fellelhető összes vagyontárgyára kérték lefolytatni a végrehajtást. A válaszában a Végrehajtó megjelölte, hogy az egyes végrehajtást kérői nyilatkozatok az iratanyagban hol lelhetőek fel.

Két esetben a végrehajtási lap erre vonatkozó rovatára hivatkozott, ahol a megfelelő rovat be is volt jelölve.

A harmadik esetben (nevezetesen a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban) nem a végrehajtási lapot jelölte meg a Végrehajtó, hanem az adott eljárásban 3. iratszámú kiállított jegyzőkönyvre hivatkozott. Ez utóbbi két dokumentum az alábbiakat tartalmazta.

A többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban 2022. július 23-án kiállított végrehajtási lap 12. pontjában az erre szolgáló rovatban a végrehajtást kérők nem jelölték be, hogy a panaszos bárhol fellelhető vagyona tekintetében kérnék a végrehajtást (praktikusan nem pipálták be az erre vonatkozó nyilatkozatot), kizárólag konkrét vagyontárgyra (Gy. ingatlan) vonatkozó rendelkezést tettek (a továbbiakban: Többlethasználati Díj Első Nyilatkozata).

A Végrehajtó az említett, 3. iratszámú, 2022. július 29-én kelt jegyzőkönyvben – egyebek mellett – egy nyilatkozattételi felhívás intézett a végrehajtást kérők felé. A felhívás tartalma szerint a végrehajtható okirat 12. pontjával kapcsolatban nyilatkozni szükséges arról, hogy *„a Végrehajtást Kérők Adós mely vagyontárgyaira kérik a végrehajtást, illetve amennyiben az Adós bárhol fellelhető vagyontárgya tekintetében kérik a végrehajtást, úgy kérem az ezzel kapcsolatos nyilatkozat megtételét.”*

A végrehajtást kérők jogi képviselője a 3. iratszámú jegyzőkönyvben tett felhívásra 2022. szeptember 28-án a következők szerint nyilatkozott (a továbbiakban: Többlethasználati Díj Második Nyilatkozata): *„a 3. sorszámú végrehajtói jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozattételi felhívás kapcsán előadom, hogy kifejezetten azért nem jelöltem meg a végrehajtási lap 12. pontjában, hogy az adós bárhol fellelhető vagyona tekintetében kérem a végrehajtást, mert nem azt kérem, hanem kifejezetten csak a Gy. ingatlanra vonatkozóan kérem a végrehajtást.”* E nyilatkozat mellett a jogi képviselő bejelentette, hogy engedményezésre tekintettel a végrehajtást kérői oldalon jogutódlás bírósági megállapítása szükséges.

---

⁹ A használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárásban 18.577 forint, a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásban 220.196 forint, a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban 2.586.443 forint.

A Hivatalomnak megküldött válasz és annak mellékletei további végrehajtást kérői nyilatkozatra utaló információt nem tartalmaztak a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárás vonatkozásában. Ebben a végrehajtási eljárásban a végrehajtható okiratban a végrehajtást kezdeményezők által konkrétan megjelölt (és utóbb el is árverezett) Gy. ingatlanon túl, a panaszos másik, Gy. település I. körúton lévő ingatlanában (a továbbiakban: I. ingatlan) lévő 1/6 tulajdoni hányadát (2022. augusztus 30.-án kiadott 29. iratszámú megkeresés ingatlanügyi hatóság felé), a panaszos jövedelmét (2023. február 13-án kiadott 69. iratszámú letiltás), valamint a fentiekben említett gépjárművet (2023. február 14-én kiadott 74. iratszámú foglalási jegyzőkönyv) is végrehajtás alá vonta a Végrehajtó.

3. A Végrehajtó fenti válasza alapján felmerült kérdés

A Végrehajtó fentiekben összegzett válaszában foglaltak, valamint annak mellékletei alapján további kérdés merült fel a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárás terjedelmére vonatkozó végrehajtást kérői nyilatkozatokat érintően. Újabb megkeresés keretében ezért tájékoztatást kértem arra tekintettel, hogy a Végrehajtó az ügyben kiállított végrehajtási lap tartalmától eltérően a panaszos bárhol fellelhető vagyona vezeti a végrehajtást. Az általa jogalapként megjelölt 3. számú irat ezzel szemben nem végrehajtást kérői nyilatkozatot, hanem mindössze egy végrehajtói felhívást tartalmazott. E felhívást követően a végrehajtást kérők jogi képviselője a Többlethasználati Díj Második Nyilatkozatban kifejezetten megerősítette a végrehajtási lapon tett korlátozást és további, a végrehajtást kérői nyilatkozatra vonatkozó információ nem állt rendelkezésemre.

4. A Végrehajtó újabb beadvány nyomán küldött megkeresésre adott második válasza

A többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárást érintően küldött újabb megkeresésemre a Végrehajtó egy *további*, 2023. február 9-én kelt végrehajtást kérői nyilatkozatot (a továbbiakban: Többlethasználati Díj Harmadik Nyilatkozata) küldött meg. Ebben a nyilatkozatban a végrehajtást kérők jogutódjának jogi képviselője a jogutódlást megállapító bírósági végzés jogerőre emelkedését követően bejelentette a jogutód végrehajtást kérő bankszámlaszámát, valamint a következő kérelmet adta elő: *„[a] jogutódlás megállapítására tekintettel kérem a végrehajtási eljárás folytatását azzal, hogy mivel a követelést előre láthatóan az adósnak a munkabérre, illetőleg a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani, a követelés az adós egyéb vagyontárgyaiból nincs teljesen fedezve, vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva elégíthető ki, ezért – a végrehajtási kérelemben már megjelöltekkel egyezően – kérem Gy. ingatlan adós tulajdonában álló tulajdoni hányadának árverését.”*

A Többlethasználati Díj Harmadik Nyilatkozatát a Végrehajtó úgy értékelte, hogy abban a végrehajtást kérő egyértelmű nyilatkozatot tett: a Végrehajtó szerint a végrehajtást kérő annak tudatában kérelmezte a panaszos ingatlana tulajdoni hányadának árverés útján történő értékesítését, hogy azt a panaszos munkabérére, bankszámlaszámára és egyéb ingóságaira – ideértve a panaszos tulajdonát képező gépjárműre – történő végrehajtásnak „meg kell előznie”.

Ezen túlmenően a Végrehajtó a konkrét végrehajtási ügyben kiállított végrehajtható okirat típusa alapján is levezethetőnek tartotta a panaszos jövedelmének és a Gy. ingatlanon kívüli egyéb vagyonelemeinek végrehajtás alá vonásának jogszerűségét. Rámutatott, hogy a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban a Vüsz. 3. melléklete szerinti végrehajtási lapot terjesztették elő, amely melléklet *„a pénzkövetelés behajtására szolgáló végrehajtási lap kiállítása iránti kérelem”* nyomtatványának adattartalmára vonatkozik. A Végrehajtó ezzel összefüggésben kiemelte, hogy a Vüsz. 3. melléklete szerinti

végrehajtási lap kitöltése során véleménye szerint a végrehajtást kérő csupán azt mérlegelheti, hogy a pénzkövetelés behajtása érdekében kizárólag munkabérre vagy pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett bankszámlára, vagy mindkettőre kívánja a végrehajtás foganatosítását. Amennyiben a Vüsz 3. melléklete szerinti végrehajtási lapon a végrehajtást kérő bejelöli az ingatlanra vonatkozó rubrikát „is” (sic!), az eljárást foganatosító végrehajtónak kötelessége betartani a végrehajtási kényszernek a Vht. 7. §-ában foglalt, fokozatos alkalmazásának követelményét, mint privilegizált alapelvet és a végrehajtás foganatosítása, valamint az adós végrehajtás alá vonható vagyontárgyai tekintetében ennek szem előtt tartásával kell eljárnia. Ezen törvényi előírás alapján szövegezte és küldte meg a Végrehajtó a 3. iratszámú, 2022. július 29-én kelt jegyzőkönyvben a nyilatkozattételi felhívást.

A Végrehajtó ezzel összefüggésben azon véleményét is kifejtette, hogy „amennyiben kizárólag az adós ingatlanának értékesítésére vonatkozó feltételek fennálltak volna”, a végrehajtást kérőknek a Vüsz. 5. melléklete szerinti „végrehajtási lapot” (sic!) kellett volna előterjesztenie. Ez a melléklet „a pénzkövetelés behajtására szolgáló, törvényben meghatározott okirat végrehajtási záradékkal történő ellátása iránti kérelem” nyomtatványának adattartalmára vonatkozik. Ilyen esetben a Végrehajtó álláspontja szerint a Vht. 7. §-ában, a 84. § (2) és (3) bekezdésében, valamint a 139. § (1) bekezdésében foglalt előírások nem alkalmazandóak.¹⁰

A panaszos konkrét ügyében tehát a Vht. szerinti fokozatosság elve alapján az említett rendelkezések szerinti eljárásrend érvényesül, szögezte le a Végrehajtó. Vagyis a Vht. előírásaira figyelemmel tartotta szükségesnek a Végrehajtó a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban a panaszos gépjárművének lefoglalását és az értékesítés megkísérlését. A Végrehajtó hangsúlyozta, hogy az ügyviteli szabályok csatolásra vonatkozó rendelkezése okán¹¹ az értékesítés iránt egy másik (a finanszírozási szerződés ügyében folyó) végrehajtási eljárás ügyszáma alatt került sor, amely ügy végrehajtást kérője kifejezetten kérte az árverést.

Tekintettel arra, hogy az adós a gépjárművet nem szállította be, és annak tárolási helye a Végrehajtó előtt ismeretlen volt, illetve mivel az ingóárverés szabályai szerint akár a becsérték 1%-án, a konkrét gépjármű esetén tehát 43.000 forint összegben¹² is tehető érvényes vételi ajánlat, így a Végrehajtó a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban a Vht. 7. § (2) bekezdésére tekintettel – a becsérték közzlése napján, 2023. július 11-én a panaszos összes tartozása 9.706.498 forint volt – lefolytatta a Gy. ingatlan árverését. Az árverési jegyzőkönyv 2024. július 8-án lett jogerős.

A panaszos gépjárműve tekintetében a Gy. ingatlan árverésének lefolytatása alatt és az annak eredményeként befolyt összeg ismerete hiányában végrehajtási cselekményt a Végrehajtó nem foganatosított. A Gy. ingatlan árveréséből befolyt összeg 2023. december 5-én készített felosztási terve alapján, az árverést követően aktuálisan fennálló összesen 2.775.988 forint tartozásra tekintettel a Végrehajtó 2024. február 6-án kelt iratban hívta fel az illetékes közlekedési igazgatási hatóságot a gépjármű ideiglenes forgalomból történő kivonására.

Összességében a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban a Gy. ingatlan melletti többi vagyonelem (jövedelem, gépjármű, I. ingatlan)

¹⁰ A Végrehajtó által hivatkozott rendelkezések a fokozatosság alapelvének legfontosabb normatív szabályait, az ingófogalás határidejére vonatkozó előírásokat, valamint a lefoglalt ingatlan értékesítésének feltételeit tartalmazzák.

¹¹ Vüsz. 24. § (1) „Ha egy végrehajtó előtt több, folyamatban lévő végrehajtási ügyben az adós személye azonos, vagy az ügyek egymáshoz csatolása egyéb okból szükséges (pl. az ügyekben ugyanazt a vagyontárgyat értékesítik), ezeknek az ügyeknek az iratait egymáshoz kell csatolni.”

¹² A Végrehajtó a válaszában ezen részén a gépjármű becsértékét 4.800.000 forint összegüként hivatkozta (annak 1%-át 48.000 forintban jelölve meg), azonban az iratok szerint ez nyilvánvaló elírás, mindhárom ügyben készült lefoglalási jegyzőkönyv rendre 4.300.000 forint összegben tartalmazza a gépjármű becsértékét.

végrehajtás alá vonását a Végrehajtó szerint a *Többlethasználati Díj Harmadik Nyilatkozata* egyértelműen megalapozza. A végrehajtás alá vonásra a Vht. 7. §, 84. § (2) és (3) bekezdésében, valamint a 139. § (1) bekezdésében foglalt előírások szerint az ügy induláskori ügyértékére (8.021.903 forint) figyelemmel került sor.

A Végrehajtó a további tervezett intézkedések vonatkozásában arról tájékoztatott, hogy ezen válasza időpontjában (2024. április 29.) a panaszos valamennyi ügye fennálló tartozást mutatott, aktuálisan összesen 2.834.302 forint tartozása volt. Tekintettel azonban arra, hogy a gépjármű értékesítése iránt megtett intézkedések nem vezettek eredményre, *valamennyi ügy a Vht. 52. § d) pontjának¹³ alkalmazásával szünetel*, mivel egyik végrehajtást kérő sem terjesztett elő kérelmet a panaszos I. ingatlanban lévő tulajdonrészének árverés útján történő értékesítése iránt.

Végezetül a Végrehajtó abban a kérdésben tájékoztatott, hogy továbbra is indokoltnak tartaná-e a gépjármű árverését akkor, ha arra csak a másik kettő, vagyis a finanszírozási szerződésből eredő tartozás, valamint a használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárás vonatkozásában kerülhetne sor. A Végrehajtó válasza szerint e két ügyben aktuálisan fennálló tartozás összesen 235.935 forint. Tekintettel arra, hogy:

- a panaszos az önkéntes teljesítésre hajlandóságot nem mutat,
- részletfizetési kérelmet nem terjesztett elő,
- a munkabére a foglalkoztató visszajelzése alapján az összege miatt mentes és a panaszos tartós távolléten van,
- emellett a bankszámlára vezetett kutatás és a lefolytatott helyszíni eljárás sem vezetett eredményre, valamint
- a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtást kérője kifejezetten kérte az árverés lefolytatását a gépjárműre,

figyelemmel a Vht. 7. § szerinti fokozatosság elvére és arra, hogy az ingóárverés szabályai szerint akár a becsérték 1%-án, a konkrét gépjármű esetén tehát 43.000 forint összegben is tehető érvényes vételi ajánlat, *a gépjármű árverését a panaszossal szemben folytatott másik két eljárásban is indokoltnak tartja a Végrehajtó.*

5. A panaszosnak az újabb beadványa kapcsán küldött hiánypótlási felhívásra adott válasza

A panaszos a saját állapotát érintően a 2024. évi beadványában mindössze annyit adott elő, hogy rokkantnyugdíjas (pontosabban: rokkantsági ellátásban részesülő személy), a lábát műtötték és kezelésekre jár. Nem tért ki arra a – személygépkocsija végrehajtása szempontjából jelentős – információra, hogy mozgásában korlátozott-e, erre vonatkozóan milyen dokumentáció áll rendelkezésére (pl. mozgáskorlátozott személyként kapott-e parkolási igazolvány a lefoglalt gépjárműre), valamint, hogy a végrehajtási eljárásban hivatkozott-e erre a gépjármű lefoglalása kapcsán.

E két nyilatkozat megtétele érdekében a Hivatalom hiánypótlási felhívást küldött a panaszosnak. A felhívás tartalmazta azt a tájékoztatást, hogy a válasz elmaradása esetén a Végrehajtó tájékoztatását szükséges irányadónak tekinteni ezen kérdésekben.

A felhívásra a panaszos a Végrehajtó megkereséseit követően, 2024. május 21-én küldött két e-mailben reagált. Ezen beadványaihoz számos mellékletet csatolt, valamint a további sérelmeket is előadott. Az újabb beadványok nyomán további végrehajtói megkeresés nem vált indokoltá, a kérdések önmagukban, illetve a rendelkezésemre álló iratanyag alapján megválaszolhatóak voltak.

---

¹³ Vht. 52. § d) pontja értelmében a végrehajtás szünetel, ha „*az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya, illetőleg a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt*”.

A válaszában a panaszos akként reagált az *egészségi állapotára* vonatkozóan küldött felhívásomra, hogy kórházi zárójelentést és ambuláns lapokat mellékelte. Eszerint a panaszos 2021. augusztus 22-én *eltörte a bal bokáját*, a panaszos ekkor a műtéti ellátást elutasította, utóbb 2021. november 11-én a panaszos bal bokáján fémanyag beépítésével járó műtétet végeztek. Egy 2024. január 24-én történt kontrollvizsgálat többek között azt állapította meg, hogy az ellenoldali bokához képest *mozgásbeli elmaradás* tapasztalható, *a panaszos állapota kialakultnak tekinthető*, az esetleges fémkivétel az állapotán jelentősen nem javítana. Egy 2024. március 12-én kelt ambuláns lap emellett a panaszos *egyéb mozgásszervi problémáit is rögzíti*. A panaszos csatolt még egy oldalt egy iratból: ez egy egészség állapotra vonatkozó határozat bírósági felülvizsgálata során született döntés 2. oldala, azonban azon a panaszos beazonosítására szolgáló adat nem szerepel. Mindezen iratokhoz a kísérlévélben további információkat nem fűzött, tehát a panaszos *nem nyilatkozott abban a kérdésben, hogy a végrehajtási eljárásban a gépjármű lefoglalása kapcsán mindezeket előadta-e*.

További sérelemként adta elő a panaszos, hogy a finanszírozási szerződésből eredő tartozással kapcsolatos végrehajtási eljárást jogtalannak tartja, mert a szerződéssel érintett (a lefoglalt és a jelentéssel érintett személygépkocsitól eltérő) jármű üzemeltetője egy harmadik személy, a költségeket e harmadik személy fizette. Mindezek okán kérte a tartozás törlését. Sérelmezte, hogy a Végrehajtó az ezzel kapcsolatos beadványait nem fogadta el.

Ezt követően a panaszos a használati díj jogcímén indított végrehajtással kapcsolatos sérelmét annyiban kiegészítette, hogy a nyugdíjából letiltott 409 ezer forint alapján szerinte a végrehajtást kérő „duplán adta be a követelését.”

A panaszos ez utóbbi ügygel összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy álláspontja szerint valójában a végrehajtást kérő tartozik neki. A garázsbérlétként fizetett havi 10.000 forint összegű használati díjról a panaszos elmondása szerint nem kapott számlát. A garázs a 2010. évben beázott, a panaszost ezzel összefüggésben kár érte, a végrehajtást kérő azonban a panaszost nem kártalanította, emellett korábban – a panaszos állítása szerint – a jogviszony mibenlétéről szívességi használatként nyilatkozott.

Az újabb beadványaiban a panaszos a tartozások törlését kérte és azt, hogy a forgalomból időközben kivont gépkocsit – saját állapota és a családi szükségletek okán – újra tudja használni.

A panaszos a fenti válaszát követően a Hivatal területi irodáján személyesen is megjelent és a felvett jegyzőkönyv, valamint annak mellékletei alapján további sérelemként volt azonosítható az az állítása, hogy a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó eljárásban nem ért egyet a fizetési meghagyásban foglaltakkal, mivel az érintett ingatlanra a panaszos jelentős összeget költött.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. A konkrét ügy vonatkozásában a hatáskörömet a következő előírásokra alapoztam. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének *k*) pontja alapján az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint önálló bírósági végrehajtó tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Ugyanakkor a hatásköröm több szempontból is korlátozott. Az Ajbt. 18. § (5) bekezdése alapján, ha az ügyben jogerős vagy véglegessé vált közigazgatási határozat született, az alapvető jogok biztosához ennek közlésétől számított egy éven belül lehet

beadvánnyal fordulni. Az Ajbt. 18. § (7) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa nem járhat el olyan ügyben, amelyben a határozat ellen közigazgatási per indult, vagy amelyben jogerős bírósági határozat született. Emellett a 18. § (3) bekezdés e) pontja alapján a bíróság tevékenységét nem vizsgálhatja. Mindebből következően tehát a bíróság döntését sem tartalmi, sem formai szempontból nem minősíthetem.

Az alapvető jogok biztosa eljárása során azt vizsgálja, hogy akár a hatósági jogalkalmazás, akár az annak alapjául szolgáló jogszabály alapjoggal összefüggő visszásságot eredményez-e. Az ombudsmani gyakorlat eddig is világossá tette, hogy az alapvető jogok biztosa számára egy adott jogi szabályozás alapjogi aspektusú vizsgálatára, valamint a jogszabály hiányosságával, tartalmi hibáival összefüggő intézkedések megfogalmazására a törvény lehetőséget teremt. Annyiban tudom tehát valamely kérdéskör, ekként a bírósági végrehajtásra vonatkozó jogszabályi előírásokat vizsgálat tárgyává tenni, hogy azt tekintem át, kifejezetten az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogok sérelme vagy annak közvetlen veszélye feltárható-e. Az Ajbt. alapján nem vizsgálhatom, hogy egy adott jogszabályi megoldás mennyire célravezető, vagy optimális megoldást jelent-e a valamely probléma rendezésére: ezek a kérdések a jogalkotó mérlegelési körébe tartoznak.

A fenti hatásköri szabályok értelmében a Végrehajtó tevékenységének, esetleges mulasztásának, valamint a bírósági végrehajtás szabályozási környezetének vizsgálatára hatásköröm kiterjed.

Az Ajbt. értelmében az alapvető jogok biztosa megkülönböztetett figyelmet fordít a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak a védelmére. Az Ajbt. 1. § (3) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa – a civil társadalom, különösen a fogyatékossgal élő személyek és az őket képviselő szervezetek bevonásával – biztosítja CRPD 33. cikk 2. pontja szerinti független mechanizmus feladatainak teljesítését. Az *egyedi beadványok* alapján folytatott vizsgálataimban ezért *kiemelt jelentőségűnek tekintem az Alaptörvény XV. cikkében deklarált egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség, valamint a társadalmi felzárkózás előmozdítását, az ezeket érintő visszásságok feltárását és kiküszöbölését.*

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket. Ha a rendelkezésre álló adatok szerint az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot a vizsgált hatóság saját hatáskörben meg tudja szüntetni, akkor az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti a vizsgált hatóság vezetőjénél a visszásság orvoslását. Ha álláspontja szerint a visszásság valamely jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz felesleges, nem egyértelmű vagy nem megfelelő rendelkezésére, illetve az adott kérdés jogi szabályozásának hiányára vagy hiányosságára vezethető vissza, a visszásság jövőbeni elkerülése érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján javasolhatja a jogalkotásra vagy a közjogi szervezetszabályozó eszköz kiadására jogosult szervnél jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz módosítását, hatályon kívül helyezését vagy kiadását, illetve a jogszabály előkészítőjénél jogszabály előkészítését.

II. Az érintett alapvető jog és alkotmányos államcél tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

Az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV.17.) számú határozatában megerősítette a

tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított elvi jelentőségű, összefoglaló álláspontját: a tisztességes eljárás „*olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.*”

Az Alkotmánybíróság idézett gyakorlata szerint a tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését. Álláspontom szerint a tisztességes eljárás követelményének nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell.

Az Alkotmánybíróság 6/2022. (IV.26.) AB határozatban is megerősített következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XV. cikk (4) és (5) bekezdései állami intézményvédelmi, szabályozási, intézkedési kötelezettségeket rögzítenek, melynek elsődleges címzettjei állami szervek. Az Alaptörvény e rendelkezései államcélokat fogalmaznak meg. A XV. cikk (4) bekezdése általánosságban az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás védelméről szól, melynek értelmében az egyenlőség tartalmi megvalósulását szolgáló, *az esélyegyenlőtlenség felszámolása érdekében tett pozitív megkülönböztetés megengedett.* A XV. cikk (5) bekezdése külön is kiemel néhány konkrétan nevesített, különleges gondoskodásra szoruló és külön védelmet igénylő társadalmi csoportot (családok, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők). A XV. cikk (4) bekezdése szerinti *segítség*, és a XV. cikk (5) bekezdése szerinti *védelem* azt jelenti, hogy az állam nemcsak az egyébként az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből fakadó alapjog-védelmi köteletségének kell, hogy eleget tegyen, hanem *az esélyegyenlőség érdekében további intézkedések megtételére is köteles.*

Az alkotmánybírósági esetjog szerint az állam szabadságot élvez abban, hogy milyen módon, milyen jogi, normatív és anyagi eszközökkel teljesíti az esélyegyenlőség előmozdítására vonatkozó alkotmányos kötelezettségét, mint államcél: e körben mérlegelni lehet az eszközök megválasztásában az állam teherbíró képességét.

III. Az ügy érdeme tekintetében

A bírósági végrehajtási eljárás során önkéntes jogkövetés hiányában az adós vagyoni jogait korlátozzák, majd az adós vagyoni joga a kötelezettségének erejéig megszűnik, egyúttal e vagyont az adós kötelezettségének teljesítésére fordítják. Ezen eljárásban ugyanakkor az adós érdekeinek gondos figyelembevételét indokolja, hogy a végrehajtási eljárást nem jellemzik olyan garanciális jellegű intézmények, formák, mint a pert. A bírósági végrehajtási eljárás során az adós vagyonának tárgyain fennálló tulajdonjogának állami kényszer segítségével való elvonása történik meg, így indokolt, hogy ez megfelelően kidolgozott, pontos és alkotmányosan kielégítő garanciális szabályok keretei között történjen, akkor is, ha az adós elleni végrehajtás alapja éppen az, hogy jogsértő módon nem teljesítette valamely kötelezettségét (nem teljesített önként). Az alkotmányos követelményeket kielégítő jogi szabályozás és az ennek megfelelő jogalkalmazás nem csak az adós, de a végrehajtást kérő érdekeit is szolgálja, mivel csak az ilyen szabályozás biztosíthatja mind az adós mind a végrehajtást kérő érdekeinek a védelmét is.

A panaszos újabb, 2024. évi beadványa nyomán a személygépkocsi értékesítésre való beszállításának indokoltsága képezte a vizsgálatom fő vonulatát. Mindenekelőtt azt tekintettem át, hogy az érintett személygépkocsi a panaszos által hivatkozott szempontokból, vagyis a panaszos állapota, valamint a családi szállítási szükségletek okán mentesíthető volt-e a végrehajtás alól (III/1. pont). Amennyiben nem, úgy az ingóság esetleges árverezése a Vht.

7. § szerinti fokozatosság követelményének megfelel-e (III/2. pont). A Végrehajtó válaszában foglaltak áttekintése ugyanakkor azt is eredményezte, hogy az egyik végrehajtási eljárás kapcsán a végrehajtás terjedelmével összefüggő megállapításokat volt szükséges tennem (III/3. pont). Végezetül a panaszos egyéb előadott sérelmeire térek ki, amelyek az ott megjelölt okokból alapjogi visszasság kérdését nyilvánvalóan nem vetették fel (III/4. pont).

III/1. Az érintett személygépkocsi végrehajtás alóli mentessége kérdésében

A panaszos jellemzően két személyes okra hivatkozott az eljárásban (mind a Hivatalomhoz benyújtott beadványában, mind a Végrehajtó felé) annak érdekében, hogy a személygépkocsit továbbra is használni tudja: egyrészt a saját egészségügyi állapotát (1.), másrészt idős édesanyja szállításának szükségességét (2.) említette visszatérően. Az alábbiakban e két érv alapján történő mentesülés lehetőségét tekintem át.

1.1. A végrehajtási eljárásban bizonyos ingóságok *végleges* jelleggel az adós használatában maradhatnak. Az ilyen ingóságok körét és a feltételeket a Vht. részletesen szabályozza. A személygépkocsi esetében is lehetőség van erre, a jelen ügy szempontjából a Vht. 90. § (1) bekezdésének *i*) pontja emelendő ki, amelynek értelmében *a mozgásában korlátozott adós gépjárműve mentes a végrehajtás alól*. Tehát ezen mentesség szempontjából kizárólag az adós állapotának van jelentősége, a családtagok állapota alapján ezen mentesség nem érvényesíthető.

E mentességi jogcímmel kapcsolatban lényeges továbbá, hogy maga a Vht. nem ad iránymutatást abban a kérdésben, hogy az adós milyen eset(ek)ben, milyen igazolás(ok) bemutatásával minősülhet a személygépkocsija védettségével járó státuszú, „mozgásában korlátozott” személynek. E kérdésben esetről-esetre a végrehajtási kifogás nyomán eljáró bíróság hoz döntést, és oldja fel a lefoglalás alól a nyilvántartás alapján korábban lefoglalt személygépjárművet.

Itt szükséges kitérnem arra, hogy a Végrehajtó válaszában megjelölt irattípusok (a közlekedőképesség minősítéséről kiadott, a közlekedőképességében súlyosan akadályozott személy állapotát igazoló hatályos szakvélemény, a fogyatékosági támogatás alapjául szolgáló, a súlyos fogyatékoságra vonatkozó, hatályos szakhatósági állásfoglalás, szakvélemény) alkalmasak az állapot igazolására, azonban nemcsak ezen iratok bemutatásával lehetséges a mentességet érvényesíteni. Más irat, példának okáért adott esetben egy parkolási igazolvány is tanúsíthatja, hogy az adós mozgásában korlátozott személy. További kérdésként merülhet fel, hogy ideiglenes állapot is megalapozhatja-e a Vht. 90. § (1) bekezdés *i*) pontja szerinti mentességet (például visszamaradó nyom nélkül gyógyuló lábtörés), amely esetben nyilvánvalóan nem áll az adósok rendelkezésére az állapotukat igazoló hatósági irat, kizárólag a gyógykezelésükre, rehabilitációjukra vonatkozó dokumentumokkal rendelkeznek.

A konkrét ügyben a panaszos által utóbb a rendelkezésemre bocsátott iratok alapján egyértelmű, hogy a panaszos a személygépkocsi első lefoglalását (2021. szeptember 13.) megelőzően törte el a bokáját, amely a mozgására kiható visszamaradt állapottal járt, és egyéb mozgásszervi panaszai is vannak.

Emellett az is jelentőséggel bír e tekintetben, hogy a panaszos rokkantsági ellátásban részesül, amely ellátással összefüggésben nyilvánvaló, hogy az egészségi állapota már a bokatörést megelőzően sem volt teljes (ilyen típusú ellátását már a 2015. évtől kezdődően letiltás terheli). Rögzítenem szükséges, hogy rokkantsági ellátást megalapozó orvosi szakvélemény a vizsgálatom során nem volt megismerhető, azt a panaszos nem csatolta.

Mindezek alapján felmerülhet, hogy a panaszos ténylegesen – akár a rokkantsági ellátás folyósítását megalapozó egészségi állapot/össz-szervezeti egészségkárosodás, akár az

utóbb bekövetkezett bokatorés okán ideiglenesen, az abból fennmaradt állapot okán véglegesen, akár mindezek összhatásaként – mozgásában korlátozott személynek tekinthető.

Ugyanakkor a Végrehajtó válasza szerint a panaszos mindössze az állításait megfogalmazó nyilatkozatokat tett az állapotáról, azonban azzal összefüggésben semmilyen iratot nem csatolt, amely ezeket igazolhatta volna. A panaszos által 2023. március 16-án küldött, „ellentmondás” tárgyú, a bíróság felé továbbított beadványa a bíróság általi elbírálásra alkalmatlan volt.

Egyértelmű, hogy igazolás benyújtása hiányában a törvényi mentesség nem érvényesíthető és a panaszos nem adott elő érveket a Végrehajtó azon kijelentésével szemben, hogy a mozgáskorlátozottságát az eljárás során ezidáig nem igazolta.

A mozgásban való korlátozottság esetleges fennállása esetén az igazolás elmaradása nem a Végrehajtó felelősségi körében vizsgálható kérdés. A személygépjármű lefoglalása – igazolás hiányában – egyik végrehajtási eljárásban sem ütközött törvényi akadályba, e tekintetben alapjogi visszásságot nem tártam fel.

1.2. A panaszos egészségi állapotával összefüggésben a személygépkocsi lefoglalása tehát a fentiek alapján a Végrehajtó felelősségi körében nem kifogásolható, ugyanakkor a Végrehajtó esetleges jövőbeni birtokbavételével kapcsolatban hangsúlyozni szükséges a következőket.

A rendelkezésemre álló információk szerint a járműnyilvántartásból lefoglalt gépjármű forgalomból való kivonása érdekében már intézkedett a Végrehajtó, azonban a birtokátadás még nem történt meg.

A végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősség megítélése során a bírói gyakorlat jogszerű magatartásként értékeli a nyilvántartás alapján való lefoglalást, ha az adós csak a foglalást követően hivatkozik arra, hogy mozgásában korlátozott.¹⁴ Ugyanakkor a gépjármű *tényleges birtokbavételével* összefüggésben *felróható* magatartásként értékeli, ha az önálló bírósági végrehajtó a végrehajtás alóli mentességet igazoló okiratok bemutatását követően, a mentesség tudatában veszi át az adóstól a gépjárművet.¹⁵

A fentiekből következően tehát, amennyiben a panaszos ténylegesen mozgásában korlátozott személynek tekinthető és az állapotát alátámasztó iratokat a Végrehajtónak a személygépkocsi birtokbaadását megelőzően bemutatja, a személygépjármű birtokba vételét a Végrehajtó – az említett bírói gyakorlatból kiindulva – jogszerűen nem végezheti el.

Nyilvánvaló azonban, hogy végrehajtási kifogás, mint a személygépkocsi végrehajtás alóli mentességének érvényesítésére kizárólagosan szolgáló jogorvoslat objektív három hónapos határideje¹⁶ a legutolsó, 2023. március 10-én történt lefoglalási cselekménytől számítva is már eltelt. Vagyis a konkrét ügyben a mentesség időmúlás okán már nem érvényesíthető, a foglalás feloldásáról a bíróság három hónapon túl benyújtott végrehajtási kifogás alapján nem dönthet.

¹⁴ Csongrád Megyei Bíróság 2.P.22.326/2010/17. számú ítélete, helybenhagyva másodfokon Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.641/2011/3. számú ítélete, hatályában fenntartva felülvizsgálati eljárásban Kúria Pfv.III.20.883/2012/3. számú ítéletében.

Kaposvári Törvényszék 24.P.21.833/2012/15. számú ítélete, helybenhagyva másodfokon Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.529/2013/5. számú ítéletben.

¹⁵ Ld. az előző lábjegyzetben hivatkozott bírósági ítéletek körében a másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.529/2013/5. számú ítéletét.

¹⁶ Vht. 217. § (2) „A kifogást a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napon belül kell benyújtani a végrehajtónál, aki azt – a kifogásolt intézkedésre vonatkozó iratok másolatával együtt – 3 munkanapon belül továbbítja a végrehajtást foganatosító bíróságnak. Ha az intézkedés később jutott a kifogást előterjesztő tudomására, vagy a kifogás előterjesztésében a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napon túl is akadályozva volt, a végrehajtási kifogás előterjesztésének határidejét a tudomásszerzéstől, illetőleg az akadályoztatás tényétől kell számítani, amennyiben a kifogást előterjesztő a későbbi tudomásszerzés vagy az akadályoztatás tényét kellően igazolja. A végrehajtó intézkedésétől számított 3 hónap eltelte után nem lehet kifogást előterjeszteni; e határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.”

Mindezek alapján a panaszos birtokában lévő jármű lefoglalása a végrehajtás alóli mentesség előzetes igazolása hiányában akadályba nem ütközött, ugyanakkor az esetleges utólagos igazolás okán a birtokátadás jogszerűsége kérdéseket vethet fel, és a lefoglalás feloldását a bíróság időmúlás okán nem végezheti el.

1.3. Mindezek alapján a jelen ügy a következő szabályozási problémára mutat rá.

A végrehajtás alól mentes vagyontárgyak esetében a mentesség érvényesítését a jogalkotó az adós saját akarata ellenére is érvényesíteni rendeli. A Vht. 89. § (1) bekezdése alapján „*nem lehet lefoglalni – még az adós beleegyezésével sem – azokat a vagyontárgyakat, amelyeket a törvény a végrehajtás alól mentesít.*”

Kivételes jelleggel lehetséges a mentes dolog lefoglalása a (3) bekezdés szerint: „*[a]z egyébként mentes dolog is lefoglalható az illető dolog vételárának, a vételéhez adott kölcsön összegének, továbbá elkészítési vagy javítási díjának a behajtása végett, ha a foglalatást a bíróság így rendelte el.*” E kivételszabály jelen ügyben nem alkalmazható, mert, noha a panaszossal szemben ugyan folyik olyan végrehajtási eljárás, amelynek egy gépjármű finanszírozási szerződésből fakadó tartozás a tárgya, azonban ezt a szerződést a panaszos egy Renault típusú járműre kötötte és a lefoglalt személygépkocsi Dacia típusú.

A másik lényeges előírás a már többször hivatkozott mentességi részletszabály: a mozgásában korlátozott adós személygépjárműve a Vht. 90. § (1) bekezdés *i*) pontja alapján mentes a végrehajtás alól.

A Vht. 89. § (1) bekezdését és 90. § (1) bekezdés *i*) pontját együttesen értelmezve tehát, amennyiben a mozgásában korlátozott adóssal szemben (egyszerűen szólva) nem a személygépkocsijával összefüggő tartozás érdekében folyik végrehajtási eljárás, akkor az adós személygépkocsiját akkor sem lehet lefoglalni, ha abba az adós beleegyezik.

A problémakörhöz tartozik a mentesség érvényesítésére irányadó eljárásrend is. Tekintettel arra, hogy a nyilvántartásból történő lefoglalás esetén utólag kerül az adós olyan helyzetbe, hogy az állapotát igazoló iratokat be kell mutatnia, így a mentesség végrehajtási kifogás nyomán eljáró bíróság előtt folyó nemperes eljárás keretében érvényesíthető.

A végrehajtási kifogásra vonatkozó szabályokból pedig az következik, hogy amennyiben az adós a végrehajtási kifogás benyújtására nyitvaálló 15 napos szubjektív, illetve 3 hónapos objektív határidőt elmulasztja, a mentességet a továbbiakban érvényesíteni nem tudja.

A Vht. jelenlegi szabályozását értékelve megállapítom, hogy a személygépkocsi nyilvántartásból történő lefoglalása esetén a mozgásában korlátozott adósok személygépkocsijának végrehajtás alól való mentességének kizárólag végrehajtási kifogás útján történő érvényesíthetősége nem áll összhangban azzal a kifejezett jogalkotói szándékkal, hogy a végrehajtás alól mentes vagyontárgyakat az adós beleegyezésével sem lehet lefoglalni, mivel a végrehajtási kifogás benyújtása tekintetében az adós – bármilyen okból történő – mulasztása ugyanolyan hatással jár, mintha a lefoglalásba beleegyezett volna.

Itt szükséges rögzítenem, hogy a mozgásában korlátozott adósok személygépkocsijának végrehajtás alóli mentességét érintően az *AJB-1414/2019. számon korábban jelentés* készült, amely – többek között – azt is megállapította, hogy „*[a]z adósnak a közvetett lefoglalás során való személyes közreműködési lehetősége hiányában a mentességhez való jog tehát csak utólag, végrehajtási kifogás útján érvényesíthető, amely eljárás így nem áll összhangban a mentesség intézményének céljával.*” A jelentés rögzítette azt is, hogy „*a közvetett lefoglalás esetében a jelenlegi szabályok nem garantálják a mozgásában korlátozott adós gépjárműve végrehajtás alóli mentességét, ami a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmére nézve közvetlen veszélyt jelent.*” A jelentés az általános megállapításon túlmenően a konkrét ügyben felmerült problémából kifolyólag megállapította azt is, hogy „*[a] lefoglalás során a parkolási igazolvány nyilvántartásból történő egyedi adatigénylés a végrehajtó számára nem kötelező eljárás, arról saját*

hatáskörben jogosult dönteni. Így a szabályozás nem felel meg maradéktalanul a CRPD-ből eredeztethető azon nemzetközi kötelezettségnek, hogy a részes államok megtesznek minden megfelelő intézkedést, ideértve a jogalkotási lépéseket a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetését tartalmazó törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása vagy eltörlése érdekében.” Ennek megfelelően a korábbi jelentésben megfogalmazott jogalkotási intézkedés azt célozta, hogy a parkolási igazolvánnyal rendelkező adósok esetében már a közvetett lefoglalás keretében nyilvánvalóvá váljon a mentesség azzal, hogy „a gépjármű nyilvántartásból történő lefoglalása esetére a végrehajtó számára kötelezően előírja a parkolási igazolvány nyilvántartásból való lekérdezési eljárást.”

A jelentésre adott válaszként az akkori igazságügyi miniszter arról adott tájékoztatást, hogy a szakmai álláspontja szerint a Vht. alkalmazása során nemcsak azok minősülhetnek mozgásukban korlátozottak, akik szerepelnek a parkolási igazolvány nyilvántartásban. Ennek megfelelően az AJB-1414/2019. számú jelentés által megfogalmazott felhívást az akkori miniszter úgy értékelte, hogy a Vht. annak megfelelő kiegészítése szűkítést eredményezhet a mozgáskorlátozottság megítélésében. Ugyanakkor a miniszter jelezte, hogy a tárca *„megvizsgálja olyan szabályozás lehetőségét, amely szerint, ha a gépjármű lefoglalására a járműnyilvántartásban szereplő adatok alapján kerül sor, úgy az adósnak a foglalásról való tudomásszerzést követő rövid határidőn belül módja lenne a mozgásában korlátozottságának igazolására a végrehajtó felé. Ezen igazolás alapján, hasonlóan a helyszíni foglaláshoz – ha annak feltételei fennállnak – már maga a végrehajtó megállapíthatná a gépjármű mentességét.”*

Tehát a korábbi, AJB-1414/2019. számú jelentés a mozgásában korlátozott adós személygépkocsiját megillető mentességi ok végrehajtási kifogás útján történő érvényesíthetőségét annak *utólagos jellege* okán alapjogi visszássággként azonosította.

A jelen jelentés a végrehajtási kifogás *kizárólagosságából* fakadó problémákat tárta fel.

A szabályozás módosítása a jelen vizsgálatomig nem történt meg.

Mindezek alapján – az AJB-1414/2019. sz. ügyben tett megállapításokat szem előtt tartva – a jelen ügy kapcsán azt szükséges hangsúlyoznom, hogy a személygépjármű nyilvántartásból történő (közvetett) lefoglalása esetén a jelenlegi szabályok nem garantálják a mozgásában korlátozott adós gépjárműve végrehajtás alóli mentességét, ami a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmére nézve közvetlen veszélyt jelent. Ennek oka, hogy a végrehajtás alóli mentesítést az adós kizárólag végrehajtási kifogás útján érvényesítheti. Változatlan formában indokolt azon megállapítás fenntartása, hogy a szabályozás nem felel meg maradéktalanul a CRPD-ből eredeztethető azon nemzetközi kötelezettségnek, hogy a részes államok megtesznek minden megfelelő intézkedést, ideértve a jogalkotási lépéseket a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetését tartalmazó törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása vagy eltörlése érdekében.

Álláspontom szerint a jelen jelentésben feltárt probléma orvoslásához hozzájárulhatna az AJB-1414/2019. számú jelentésre adott miniszteri válaszban felvetett megoldás, vagyis a gépjármű lefoglalásáról való tudomásszerzést követő rövid határidőn belül közvetlenül a végrehajtó felé történő igazolás bevezetése az adós mozgásában korlátozottságát illetően.

1.4. A szabályozás módosításáig a panaszoséhoz hasonló helyzetek megelőzése érdekében álláspontom szerint garanciális jelentősége van annak, hogy a mozgásukban korlátozott adósok tisztában legyenek a személygépkocsijuk végrehajtás alóli mentességével, valamint az annak érvényesítésére szolgáló szűk határidővel és a mentesség végrehajtási kifogás keretei között való érvényesíthetőségével.

Áttekintve a panaszos esetében kiállított három foglalási jegyzőkönyvet megállapítható, hogy az egyazon formaszöveg alapján készült, mindhárom jegyzőkönyv tartalmazta a végrehajtási kifogásról való általános jogorvoslati tájékoztatást, ugyanakkor

egyik sem tért ki arra, hogy a mozgásában korlátozott adós gépjárműve mentes a végrehajtás alól és a mentesség kizárólag a lefoglalással szemben benyújtható végrehajtási kifogás keretében érvényesíthető.

Nem vitatott, hogy az önálló bírósági végrehajtónak nincs kitanítási kötelezettsége, így a Végrehajtó által kiállított lefoglalási jegyzőkönyvek tartalmával összefüggésben alapjogi visszásság megállapítása nem indokolt, különös tekintettel arra, hogy az általános jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatást a jegyzőkönyvek tartalmazták.

Ugyanakkor a jövőre nézve a Végrehajtó által alkalmazott lefoglalási jegyzőkönyv formaszövegének fenti tartalmú kiegészítése álláspontom szerint hozzájárulhat a végrehajtási ügyek adósait is megillető tisztességes eljáráshoz való jog maradéktalan érvényesüléséhez.

2. Áttérve a mentesülés másik szempontú, a szállítási szükségletre tekintettel fennálló lehetőségére, a következőket állapítottam meg.

A jogi szabályozás nem teszi azt lehetővé, hogy az adós saját és családtagjai szállítási szükségletére tekintettel egy személygépkocsi végleges jelleggel elkerülje a végrehajtást. Ugyanakkor ezen az alapon az árverésig történő használat – tehát *ideiglenes jellegű jogosultság* – engedélyezhető az adósnak Vht. 103. § (8) bekezdésében foglalt eljárásrendnek¹⁷ megfelelően. Ebben az esetben az adós és családtagjai állapotától függetlenül, önmagában a szállítási szükséglet megalapozhatja az ideiglenes használatot.

A panaszos esetében a gépjárművet első alkalommal 2021. szeptember 13-án, a járműnyilvántartásban szereplő adatok alapján foglalta le a Végrehajtó (a finanszírozási szerződés végrehajtási eljárása kapcsán). A Végrehajtó válaszából kiderült, hogy a panaszos a foglalást követően a Vht. 103. § (8) bekezdése szerinti, vagyis az árverésig való használat iránti kérelmet nem nyújtott be. Ugyanakkor a panaszos a gyakorlatban csaknem két évig még használhatta a gépjárművet: a beszállításra a Végrehajtó csak 2023. június 29-ei határidővel hívta fel a panaszost, a forgalomból történő ideiglenes kivonás érdekében 2024. február 6-án intézkedett a Végrehajtó.

Mindezek alapján a saját és családtagjainak szállítása érdekében – kötelező bírósági döntés hiányában is – a gyakorlatban a panaszos a járművet egészen addig használhatta, amíg a Végrehajtó az árverés útján való értékesítést idejét elérkezettnek nem látta.

Mindezek alapján a panaszost a végrehajtás alá vont gépjármű ideiglenes, az értékesítésig való használhatóság tekintetében alapjogi visszásság nem érte.

III/2. A személygépkocsi beszállítására való felhívás a fokozatosság alapelvének tükrében

Az alábbiakban áttérek arra a kérdésre, hogy a személygépkocsi beszállítására való felhívás időpontjában a fokozatosságra vonatkozó jogszabályi előírások indokolták-e jármű árverezését.

---

¹⁷ Vht. 103. § (8) „A végrehajtást foganatosító bíróság a természetes személy adósnak a foglalásról való tudomásszerzést követő 8 napon belül a bírósághoz előterjesztett kérelmére a kérelem beérkezését követő 8 napon belül, meghallgatás tartása esetén pedig a meghallgatáson meghozott végzéssel engedélyezheti a lefoglalt gépjármű – több gépjármű esetén egyik gépjárműve – árverésig történő használatát, ha az adósnak arra a munkavégzése helyszínére történő eljutása, üzemi, üzleti tevékenységének folytatása vagy saját és családtagjainak szállítása érdekében van szüksége, és az eljárás során korábban rendbírsággal nem sújtották. A kérelemben meg kell jelölni annak indokát és azt, hogy a kérelmező a meghallgatásra rövid úton milyen módon idézhető, továbbá csatolni kell hozzá a kérelem indokainak alátámasztását igazoló okiratokat. A bíróság a gépjármű használatát engedélyező végzését megküldi a végrehajtónak, aki intézkedik a gépjármű forgalomba történő visszahelyezése iránt. A bíróság végzése ellen nincs helye fellebbezésnek. Az adós köteles a gépjárművet az árverés megtartása érdekében a végrehajtó felhívására a felhívásban megjelölt időpontban és helyszínre szállítani, ennek elmulasztása esetén vele szemben rendbírság kiszabásának van helye.”

A végrehajtási eljárásban a fokozatosság alapelvével összhangban elsőként az adós bankszámlája, jövedelme, majd bizonyos feltételekkel az ingó és az ingatlan vagyonának végrehajtás alá vonására kerülhet sor. Ez utóbbi feltételeket a Vht. 7. § (2) bekezdése rögzíti: „[h]a előre látható, hogy a követelést a munkabérre, illetőleg a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani, az adós bármilyen lefoglalható vagyontárgya végrehajtás alá vonható. A lefoglalt ingatlant azonban csak akkor lehet értékesíteni, ha a követelés az adós egyéb vagyontárgyaiból nincs teljesen fedezve, vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva elégíthető ki. Ha az adóssal szemben indított végrehajtás során behajtandó tőkekövetelés – több követelés esetén az összes tőkekövetelés – összege nem haladja meg az 500 ezer Ft-ot vagy pedig nem haladja meg az 1 millió Ft-ot és egyéb követelés biztosítására zálogjog is be van jegyezve az adós lakóingatlanára, az adós lakóingatlanára – az egyéb feltételek fennállása esetén – árverés akkor tűzhető ki és a lakóingatlan becsértéke akkor állapítható meg, ha az adós az 52/B. § szerinti részletfizetést nem teljesítette.”

Ezen előírás tükrében a gépkocsi árverés érdekében történő beszállításra való felhívás értékeléséhez mindenekelőtt rögzíteni szükséges, hogy az egyes végrehajtási ügyekben fennálló tartozás összege a felhívás napján (2023. június 7.) a három ügyben összesen 10.444.858 forint volt. Lényeges továbbá, hogy a felhívásra azt követően került sor, hogy az egyes végrehajtási eljárásokban a bankszámla végrehajtás alá vonása eredménytelen volt, a panaszos jövedelmére kiadott letiltást egy ügyben tudta a NYUFIG foganatosítani, azonban utóbb a Vht. 2023.január 1-től hatályos módosítása eredményeként a panaszos jövedelme a letiltás alól mentes értékhatár alá került. Tehát a letiltásból sem volt várható további térülés a 2023. év januárját követően.

Tehát önmagában a panaszos fennálló aktuális tartozása és az a tény, hogy a panaszos jövedelmére, illetőleg a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül várhatóan semmit nem lehet behajtani, a Vht. 7. § (2) bekezdésének megfelelően az egyéb vagyontárgyak, így a kérdéses személygépkocsi vonatkozásában is megnyithatta a végrehajtást.

Mind ezek alapján a személygépkocsi értékesítés érdekében történő beszállítási felhívása a mindhárom végrehajtási eljárásban fennálló aktuális tartozás, valamint a jövedelemre és bankszámlára vezetett végrehajtás előre látható eredménytelensége okán a fokozatosság követelményének álláspontom szerint megfelelt. A III/1. pontban tett megállapításaimra tekintettel hangsúlyozom, hogy a beszállítási felhívás időpontjában sem állt a Végrehajtó rendelkezésére olyan irat, amely a panaszos mozgásában korlátozottságát igazolta volna.

A fokozatosság kérdéskörében maradván szükséges kitérnem a panaszos azon felvetésére, hogy beszállításra való felhívás időpontjában a használati díj jogcímen fennálló tartozása letiltás útján álláspontja szerint már teljesült.

A fentiekben röviden már kitértem arra, hogy a beszállításra való felhívás napján mindhárom eljárásban tartozása volt a panaszosnak. Az alábbiakban a panaszos külön sérelme okán ezen végrehajtási eljárás kapcsán külön is levezetem a tartozás fennállásának okát.

Elsőként ehhez általánosságban részletezem, hogy egy végrehajtási eljárásban nemcsak a tőketartozást kell megfizetni, hanem a késedelmes teljesítés okán késedelmi kamat, valamint a végrehajtási eljárásban a Vht. alapján felszámítandó költségek tovább növelik az adós terhét. Tehát mire egy ügy végrehajtási szakba kerül, a tartozás már jelentősen meghaladhatja a tőketartozás összegét. Ki kell emelnem azt is, hogy a végrehajtás során a befolyt összeg elszámolásának jogszabályilag kötött rendje van. A Vht. 164. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtás során befolyt összegből mindenekelőtt az adott végrehajtási eljárásban érvényesített – az eljárás kezdeményezésével, elrendelésével és foganatosításával felmerült – végrehajtási költségeket kell kielégíteni. Ami a végrehajtást kérő követelését

illeti, a befizetett összeget elsősorban a költségekre, majd a kamatokra és végül a főtartozásra kell elszámolni.¹⁸ Vagyis, ha az adott ügyben letiltást foganatosítanak, akkor annak keretében először a végrehajtási költségekre, aztán a végrehajtást kérőnek járó költségekre, kamatra, majd a tőketartozásra történik utalás. Mivel a késedelmi kamatot a még fennálló tőketartozás után kell felszámítani, és a tőketartozásra legutolsóként történik elszámolás, így a végrehajtási eljárás elhúzódása miatt az adós fizetési kötelezettsége minden egyes nappal növekszik.

A konkrét végrehajtási eljárás, aminek a letiltás eredményeként való teljesítését a panaszos állította, 2013-ban indult 294.750 forint és (2011. június 15-étől kezdődően a teljesítésig felszámítandó) késedelmi kamatának behajtása érdekében. A kiadott letiltást a Végrehajtó válasza szerint 2017. március és 2022. december között tudta a NYUFIG foganatosítani. Ezen időszak alatt összesen 382.850 forintot tiltottak le a panaszostól, amelyből 344.218 forintot utaltak át a végrehajtást kérőnek. A beszállításra való felhívás időpontjában, 2023. június 7-én a panaszosnak még 77.880 forint tartozása állt fenn ebben az ügyben. Mindezek alapján a letiltás keretében 2022. decemberéig bezárólag elvont összeg nem fedezte teljes mértékben a végrehajtást kérővel szemben használati díj jogcímen fennálló tartozás kapcsán keletkezett valamennyi fizetési kötelezettséget, így a beszállításra való felhívás időpontjában még tartozást mutatott. A tartozás az ingatlan árveréséből befolyt összeg 2023. decemberében történt elszámolását követően sem szűnt meg.

III/3. A személygépkocsi beszállítására való felhívás és a többlethasználati díj érdekében folyó végrehajtási eljárás terjedelme

A Végrehajtó válaszában foglaltakat áttekintve és értékelve nem minden vizsgált végrehajtási eljárásban nyilvánvaló, hogy azt a panaszos bárhol fellelhető vagyonára kell lefolytatnia.

A többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérői nyilatkozatok kapcsán felmerült a kérdés, hogy az adott tartozás teljesítése érdekében a végrehajtható okiratban megjelölt Gy. ingatlanon túlmutatóan a panaszos bárhol fellelhető, valamennyi vagyona, ebben a körben *a személygépkocsijának végrehajtás alá vonása miként ítélandó meg.*

A Végrehajtó álláspontja szerint a végrehajtást kérői nyilatkozat egyértelmű e kérdésben. A bárhol fellelhető vagyonra kiterjedő jogosultságot az ügyben kiállított végrehajtható okirat típusa okán is levezethetőnek tartotta.

Az alábbiakban azt vizsgálom meg, hogy a Végrehajtó által felhozott két érv (nyilatkozat, végrehajtható okirat típusa) alapján a teljes körű végrehajtás a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárás vonatkozásában megalapozottnak tekinthető-e.

A Vht. 8. § (1) bekezdése szerint *„[e] törvény keretei között a végrehajtást kérő rendelkezésétől függ, hogy az adós milyen jellegű vagyontárgyából kívánja követelésének végrehajtását.”* (2) *A bíróság a végrehajtási kényszer arányos, illetőleg fokozatos alkalmazása céljából a végrehajtást kérő rendelkezésétől az adós érdekében eltérhet.”* Általánosságban a végrehajtást kérő a Vht. alapján fennálló rendelkezési jogát a végrehajtható okirat kiállítása kapcsán gyakorolja akkor, amikor a kérelmet kitölti. A végrehajtást kérők jellemzően az adós bárhol fellelhető vagyona tekintetében kérik a végrehajtást, ahogy ez a panaszos két másik végrehajtási ügyében is történt.

---

¹⁸ A tartozás keletkezésének időpontjára tekintettel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény alkalmazandó, amelynek 293. § szerint *„[h]a a kötelezett kamattal és költséggel is tartozik, és a fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elég, azt elsősorban a költségekre, azután a kamatra és végül a főtartozásra kell elszámolni. A kötelezett eltérő rendelkezése hatálytalan.”*

Egyetértek a Végrehajtó válaszában foglalt azon érveléssel, hogy amennyiben a Vüsz 3. melléklete szerinti végrehajtási lapon a végrehajtást kérő bejelöli az ingatlanra vonatkozó rubrikát „is”, az eljárást foganatosító végrehajtónak kötelessége betartani a végrehajtási kényszernek a Vht. 7. §-ában foglalt, fokozatos alkalmazásának követelményét, mint privilegizált alapelvet és a végrehajtás foganatosítása, valamint az adós végrehajtás alá vonható vagyontárgyai tekintetében ennek szem előtt tartásával kell eljárnia.

Ugyanakkor hangsúlyozom, hogy a konkrét ügyben nem ez a helyzet áll fenn: a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban kiállított végrehajtási lapon *kizárólag* az ingatlanra vonatkozó rubrika van kitöltve.

Tovább folytatva az elméleti lehetőségek körét: a végrehajtást kérő saját hatáskörben meghozott döntése alapján rendelkezhet úgy, hogy *kizárólag* jövedelemre és/vagy bankszámlára kéri a végrehajtást, az adós vagyontárgyaira nem. Ezen túlmenően a bírói gyakorlatban is ismeretes olyan eset, amikor a végrehajtást kérő bár a jogviszony természetéből fakadóan az adós bárhol fellelhető vagyonára kérhette volna a végrehajtást, de *kizárólag* egy meghatározott vagyontárgyra korlátozta azt.

A Civilisztikai Kollégiumvezetők 2019. április 16-ai Országos Tanácskozásának 19. állásfoglalása (a továbbiakban: CKOT Állásfoglalás) a következő kérdést és arra vonatkozó bírói álláspontot rögzíti: *„[a] végrehajtást kérő a végrehajtási lapon úgy nyilatkozik, hogy nem az adós teljes vagyonára, hanem kizárólag az adós meghatározott vagyontárgyára kéri a végrehajtás foganatosítását, de a meghatározott vagyontárgyra vezetett végrehajtás során a követelés nem elégíthető ki. A Vht. 52. § d) pontja szerint emiatt szünetelő végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő az eljárás folytatására irányuló kérelmében kérheti-e immár az adós bárhol fellelhető vagyonára a végrehajtás foganatosítását? Ha a végrehajtást kérő a végrehajtási lapon úgy nyilatkozik, hogy nem az adós teljes vagyonára, hanem kizárólag az adós meghatározott vagyontárgyaira kéri a végrehajtás foganatosítását, a végrehajtó köteles a nyilatkozatot figyelembe venni, de a végrehajtást kérő e vonatkozásban nincs kötve a saját nyilatkozatához: kérheti a szünetelő végrehajtás folytatását az adós bármely további vagyontárgyára vagy az adós bárhol fellelhető vagyonára. Ilyen esetben nincs szükség végzés meghozatalára, új végrehajtási lap kiállítására vagy a végrehajtási lap módosítására; elég, ha végrehajtást kérő nyilatkozatát a végrehajtó jegyzőkönyvbe foglalja.”*

A fenti CKOT Állásfoglalás sarokpontjai úgy összegezhetőek, hogy az olyan ügyekben, amelyben a végrehajtást kérő a végrehajtási lapon a végrehajtás terjedelmére vonatkozó korlátozással élt, a végrehajtónak *a korlátozásnak megfelelően kell eljárnia*, a végrehajtást kérő utóbb e nyilatkozatát *módosíthatja*, a módosításról a végrehajtónak elegendő egy *jegyzőkönyvet felvennie*.

A konkrét ügyben röviden szükséges ismét felidézni, hogy a végrehajtást kérők, illetve a jogutódjuk milyen tartalmú nyilatkozatokat tettek:

- A Többlethasználati Díj Első Nyilatkozata szerint a végrehajtási lapon az erre szolgáló rovatban a végrehajtást kérők nem jelölték be, hogy a panaszos bárhol fellelhető vagyona tekintetében kérnék a végrehajtást (praktikusan nem pipálták be az erre vonatkozó nyilatkozatot), *kizárólag* konkrét vagyontárgyra (Gy. ingatlan) vonatkozó rendelkezést tettek.
- A végrehajtást kérők jogi képviselője a Többlethasználati Díj Második Nyilatkozatában: *„a 3. sorszámú végrehajtói jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozattételi felhívás kapcsán előadom, hogy kifejezetten azért nem jelöltem meg a végrehajtási lap 12. pontjában, hogy az adós bárhol fellelhető vagyona tekintetében kérem a végrehajtást, mert nem azt kérem, hanem kifejezetten csak a Gy. ingatlanra vonatkozóan kérem a végrehajtást.”*
- Többlethasználati Díj Harmadik Nyilatkozatában végrehajtást kérők jogutódjának jogi képviselője a következő kérelmet adta elő: *„[a] jogutódlás megállapítására tekintettel*

kérem a végrehajtási eljárás folytatását azzal, hogy mivel a követelést előre láthatóan az adósnak a munkabérre, illetőleg a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani, a követelés az adós egyéb vagyontárgyaiból nincs teljesen fedezve, vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva elégíthető ki, ezért – a végrehajtási kérelemben már megjelöltekkel egyezően – kérem Gy. ingatlan adós tulajdonában álló tulajdoni hányadának árverését.”

Értékelve a fenti nyilatkozatokat megállapítható, hogy az első és a második nyilatkozat egyértelmű a korlátozás tekintetében, míg a harmadik nyilatkozat értelmezést igényel.

A harmadik nyilatkozat annyiban egyértelmű, hogy abban a végrehajtást kérő a „*mivel*” kötőszóval bevezetett (és az „*ezért*” kötőszó előtt végződő) három tagmondatban foglaltakra tekintettel az árverés lefolytatását kérte a Gy. ingatlanra nézve. Az is világos, hogy az idézett utolsó tagmondatban a beékelte mondattal megerősítette a végrehajtási kérelemben foglalt, a Gy. ingatlanra vonatkozó nyilatkozatot, vagyis a harmadik nyilatkozat ezen része az első és a második nyilatkozattal megegyező tartalmú. Az értelmezést igénylő kérdés, hogy a harmadik nyilatkozatban a „*mivel*” kötőszóval bevezetett három tagmondatnak tulajdonítható-e olyan értelmezés, hogy abban a végrehajtást kérő jogi képviselője nyilatkozatot tett abban a tekintetben, hogy a továbbiakban az adós bárhol fellelhető vagyonára kéri a végrehajtási eljárás folytatását.

Az értelmezéshez mindenekelőtt röviden ki kell térnem arra, hogy általában az adós ingatlanának értékesítéséhez nem elegendő az, hogy a végrehajtást kérő a rendelkezési joga körében a követelésének végrehajtását az adott ingatlanból kívánja végrehajtani és a Vht. 139. § (1) által előírt külön, az árverés lefolytatására irányuló kérelmet benyújtja. Ugyanis a fokozatosság alapelvével összhangban a Vht. 7. § (2) bekezdésének főszabálya alapján erre csak akkor kerülhet sor, „*[h]a előre látható, hogy a követelést a munkabérre, illetőleg a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani, az adós bármilyen lefoglalható vagyontárgya végrehajtás alá vonható. A lefoglalt ingatlant azonban csak akkor lehet értékesíteni, ha a követelés az adós egyéb vagyontárgyaiból nincs teljesen fedezve, vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva elégíthető ki.*” Tehát az adós ingatlanának értékesítéséhez a végrehajtást kérő kérelme és a Vht. 7. § (2) bekezdésében foglalt feltételek bekövetkezése egyaránt szükséges.

Mindezek tükrében álláspontom szerint a Többlethasználati Díj Harmadik Nyilatkozatban a végrehajtást kérő jogi képviselője a „*mivel*” kötőszóval bevezetett három tagmondatban a Vht. 7. § (2) bekezdésében foglalt fordulatok idézésével mindössze arra utalt, hogy az árverésnek az ott meghatározott előfeltétele álláspontja szerint teljesült, így sor kerülhet a végrehajtást kérő Gy. ingatlanra korlátozott végrehajtási kérelmének teljesítésére.

Áttérve a rendszertani értelmezésre, megállapítható, hogy csakis az ilyen tartalmú értelmezés áll összhangban az első és a második nyilatkozattal, valamint a harmadik nyilatkozat utolsó tagmondatában foglalt végrehajtást kérői nyilatkozattal.

Végző értelmezési módszerként a keletkezési körülményeket vizsgálva megállapítható, hogy a harmadik nyilatkozat 2023. február 9-én született, azt követően, hogy a bíróság az ügyben megállapította a végrehajtást kérői oldalon a jogutódlást, vagyis az eljárás, amely a jogutódlás megállapításának szükségessége miatt megakadt, ismét folytathatóvá vált.

Mindemellett lényeges az is, hogy a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó eljárás végrehajtást kérői és a konkrét Gy. ingatlan között milyen kapcsolat van. A konkrét ügyben mind a többlethasználati díj végrehajtást kérői, mind a jogutódjuk a nyilatkozatokban említett Gy. ingatlanban a panaszos tulajdonostársai voltak az árverést megelőzően, így a 2022-ben indított többlethasználati díjigényre alapozott fizetési meghagyásos eljárás eredményeként megindított végrehajtási eljárásban az árverésen való megvásárlás

eredményeként a panaszossal való tulajdonközösségüket különösebb tőkeigény nélkül felszámolhatták.

Tehát végeredményében mindhárom végrehajtást kérői nyilatkozat álláspontom szerint azt támasztja alá, hogy a végrehajtást kérői szándék ebben az ügyben egy konkrét vagyonelem, a Gy. ingatlanban fennálló tulajdoni hányad végrehajtására irányult.

A fentiekben levezetett értelmezés mellett arra is fel kell hívnom a figyelmet, hogy – a CKOT Állásfoglalásban foglaltakat irányadónak tartva – amennyiben a Végrehajtó úgy ítélte meg, hogy a végrehajtást kérő az eljárás terjedelmére vonatkozó nyilatkozatát a végrehajtási lapban foglaltakhoz képest módosítja, úgy arról jegyzőkönyvet kellett volna felvennie. Ilyen tartalmú jegyzőkönyvet a Végrehajtó egyik válaszában sem bocsátott a vizsgálat rendelkezésére.

Emlékeztetek arra, hogy ebben a végrehajtási eljárásban a végrehajtható okiratban a végrehajtást kezdeményezők által konkrétan megjelölt (és utóbb el is árvezett) Gy. ingatlanon túl, a panaszos másik, I. ingatlanban lévő 1/6 tulajdoni hányadát (2022. augusztus 30 -án kiadott 29. iratszámú megkeresés ingatlanügyi hatóság felé), a panaszos jövedelmét (2023. február 13-án kiadott 69. iratszámú letiltás), valamint a fentiekben említett gépjárművet (2023. február 14-én kiadott 74. iratszámú foglalási jegyzőkönyv) is végrehajtás alá vonta a Végrehajtó.

Mindezek alapján az, hogy a Végrehajtó a többlethasználati díj érdekében folyó végrehajtási eljárást a panaszos Gy. ingatlanon túli vagyonára (jövedelem letiltása, személygépkocsi lefoglalása, I. ingatlan lefoglalása) vezeti – a végrehajtást kérő rendelkezési joga körében a végrehajtás terjedelme tekintetében tett korlátozó nyilatkozata okán – a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő visszásságot okozott ezen végrehajtási eljárás vonatkozásában. Az említett cselekmények a panaszos beadványának Hivatalomhoz történő benyújtását megelőző egy éven túl születtek, ugyanakkor a visszásságot azok folyamatosan fennálló hatása okozza.

Lényeges külön rámutatnom arra, hogy a személygépkocsi beszállításának elmulasztása okán a bíróság rendbírsággal sújtotta a panaszost – tehát a beszállítási kötelezettséget illetően bírósági döntés született, amely döntés okán megállapítást nem tehetek –, mégis a fentiek szerint a személygépkocsi lefoglalására is kiterjedően visszásságot állapítottam meg. Ennek oka az, hogy a bíróság a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásában hozta meg a döntését, vagyis a beszállítás ebben a végrehajtási eljárásban nem vizsgálható. A szóban forgó megállapításom pedig kizárólag a többlethasználati díj érdekében folyó végrehajtási eljárást érinti.

A fenti visszásság megállapítása tükrében is fenntartom a jelentés III/2. pontjában a személygépkocsi árverésre történő beszállítási felhívása vonatkozásában a fokozatosság tekintetében tett megállapításomat a következő kiegészítéssel. A használati díj jogcímén indított, valamint a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárásban a személygépkocsi beszállításra való felhívása kapcsán a fokozatosság követelményének érvényesülésével kapcsolatban visszásság megállapítására okot adó körülményt nem tártam fel. Ugyanakkor a többlethasználati díj érdekében folyó végrehajtási eljárásban a fokozatosság követelményét a végrehajtást kérő rendelkezési joga körében tett nyilatkozatainak vizsgálata eredményeként nem értelmezhetőnek, így vizsgálatra alkalmatlannak tekintem.

Végezetül reagálni kívánok a Végrehajtó második érvére, vagyis a bárhol fellelhető vagyonnak a végrehajtható okirat típusára alapozott levezethetőségére.

A Végrehajtó szerint a többlethasználati díj érdekében folyó végrehajtási eljárásnak kizárólag az ingatlanra való korlátozása akkor lett volna lehetséges, ha az ügyben egy másik típusú, a Vüsz. 5. melléklete szerinti kérelmet nyújtanak be a végrehajtást kérők.

Ezen érveléssel összefüggésben mindenekelőtt rögzítem, hogy a Végrehajtó a válaszában a Vüsz. 5. melléklete szerinti „végrehajtási lap” kiállítását említette. Az említett melléklet szerinti kérelem nyomán nem állítanak ki végrehajtási lapot, a kérelem záradékolásra irányul, így a végrehajtható okiratot ebben az esetben végrehajtási záradékkal ellátott okirat jelenti.

Lényeges továbbá, hogy a panaszossal szemben folytatott konkrét végrehajtási eljárásban egy jogerős fizetési meghagyás alapján indult meg a végrehajtás, amely esetben a Vüsz. 5. melléklete szerinti, vagyis záradékolás iránti kérelem nem is nyújtható be, kizárólag végrehajtási lap kiállítása kérelmezhető.

Álláspontom szerint önmagában a kiállított végrehajtható okirat típusa (végrehajtási lap vagy végrehajtási záradékkal ellátott okirat) nem ad iránymutatást a végrehajtás alá vonható vagyonelemek körére nézve. A végrehajtást kérő a rendelkezési jogát ugyanolyan keretek között gyakorolhatja. Mindazonáltal a teljesség kedvéért szükséges megemlítenem, hogy létezik olyan végrehajtási eljárás, amelynek célja – a végrehajtást kérő nyilatkozatától függetlenül – kizárólag egy vagyonelem értékesítése lehet: a nem adós dologi kötelezettel szemben a zálogjogosult kizárólag a zálogtárgy értékesítését kényszerítheti ki. Ebben az esetben a végrehajtás egy vagyonelemre való korlátozottsága nem a végrehajtást kérő saját hatáskörben meghozott döntésének eredménye, hanem az a kötelezett és a jogosult között fennálló jogviszony természetéből fakad. Ugyanakkor a konkrét ügyben nem ilyen jogviszonyról van szó.

III/4. A panaszos egyéb előadott sérelmei tekintetében

A panaszos több olyan sérelmet is előadott, amelyek alapjogi visszasság kérdését nem vetették fel. Ezek az alábbiak.

A panaszos a finanszírozási szerződésből eredő tartozás végrehajtási eljárását annak okán tartotta jogtalannak, hogy az érintett – a lefoglalt személygépkocsitól eltérő – jármű üzemeltetője fizette a költségeket. Ezzel összefüggésben rögzítem, hogy a végrehajtási eljárást megalapozó követelés (tartozás) fennállásáról, jogszerűségéről a Végrehajtó nem foglal állást, az ő feladata a végrehajtható okiratba foglalt követelés érvényesítése. Az alapvető jogok biztosja sem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a finanszírozási szerződésre alapozott követelés jogos-e, mivel az Ajbt. 18. § (1) bekezdése alapján kizárólag hatóságok tevékenységének vizsgálatára jogosult. A konkrét ügyben fizetési meghagyást állítottak ki, amely 2016. április 16-án emelkedett jogerőre. A tartozás vitatására a fizetési meghagyás kézhezvételét követő 15 napon belül a közjegyző felé benyújtott ellentmondás keretében lett volna lehetősége a panaszosnak. Mindezek irányadóak a többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárás kapcsán a fizetési meghagyásban foglalt követelés összegszerűsége vonatkozásában előadott sérelemre.

Röviden szükséges lezárni azt a kérdést is, hogy a használati díj jogcímén indított végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő ténylegesen nem indított dupla végrehajtást. A végrehajtási lapot bírósági ítélet alapján állították ki. A Végrehajtó nyilvántartásában a 2017. év márciusától kezdődően teljesült letiltás teljes mértékben szerepel, vagyis a Végrehajtó a nyilvántartásában az ügy korábbi végrehajtótól történt átvételét megelőzően levont összegeket is kimutatja. A panaszos jövedelméből letiltott összeg a tőketartozás mellett a végrehajtást kérőnek járó késedelmi kamat és a felmerült végrehajtási költségek fedezetét is jelenti, amint arra a jelentés III/2. pontjában részletesen is kitértem.

Végezetül felhívom a figyelmet arra, hogy az alapvető jogok biztosja magánszemélyek közötti jogvitában nem járhat el, így a panaszosnak a használati díj jogcímén folyó eljárás végrehajtást kérőjével szemben káreseménnyel összefüggően állított követelésének jogszerűsége, megalapozottsága tárgyában nem foglalhatok állást.

Intézkedéseim

1. Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem a *Végrehajtót*, hogy

- a jelentésemben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság orvoslása érdekében a panaszossal szemben többlethasználati díj behajtása érdekében folyó végrehajtási eljárásban – a végrehajtást kérő esetleges további nyilatkozata hiányában – a panaszos jövedelmének, személygépjárművének, valamint I. ingatlanának lefoglalása megszüntetése érdekében a jelenleg szünetelő ügy folytatása esetén haladéktalanul intézkedjen;
- a jelentésemben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése érdekében a végrehajtást kérők általánosan megszokott, az adós bárhol fellelhető vagyonára vonatkozó nyilatkozattól eltérő tartalmú nyilatkozatai esetén a végrehajtás terjedelmének meghatározásakor kiemelt figyelemmel járjon el;
- az alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése, illetve a mozgásukban korlátozott fogyatékosággal élők alapvető jogainak érvényesülésének elősegítése érdekében a gépjárművek lefoglalása során általa alkalmazott jegyzőkönyv formaszövegét egészítse ki a mozgásában korlátozott adósokra vonatkozó mentességre és annak érvényesíthetőségére vonatkozó tájékoztatással a jelentésemben foglaltaknak megfelelően.

2. A jelentésemet a III/1. pont 1.4. alpontjában foglaltakra tekintettel figyelemfelhívó jelleggel megküldöm a *Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatalvezetőjének*, hogy tegyen általános jellegű ajánlást az önálló bírósági végrehajtók felé a 3. pontban rögzített intézkedésemnek megfelelő tartalmú kiegészítése érdekében.

3. A jelentésem III/1. pontjának 1.3. alpontjában feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján felkérem az *igazságügyi minisztert*, hogy fontolja meg a *bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény módosítását* annak érdekében, hogy a személygépkocsi közvetett (nyilvántartásból történő) lefoglalása esetén a mozgásukban korlátozott adósok számára elősegítse a végrehajtás alóli mentesség érvényesíthetőségét a jelentésemben levezetett szűk keretek feloldásával, az önálló bíróság végrehajtó felé a foglalást követően történő közvetlen igazolhatóság bevezetésével.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos